

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Najpierw myśl na małą skalę” — Program „Small Business Act” dla Europy

COM(2008) 394 wersja ostateczna

(2009/C 182/06)

Sprawozdawca: **Henri MALOSSE**

Współsprawozdawca: **Claudio CAPPELLINI**

Dnia 25 czerwca 2008 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Najpierw myśl na małą skalę” — Program „Small Business Act” dla Europy

COM(2008) 394 wersja ostateczna.

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 6 stycznia 2009 r. Sprawozdawcą był Henri MALOSSE, a współsprawozdawcą Claudio CAPPELLINI.

Na 450. sesji plenarnej w dniach 14–15 stycznia 2009 r. (posiedzenie z 14 stycznia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 112 do 10–9 osób wstrzymało się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Streszczenie i wnioski

1.1 W opiniach INT/390 i INT/394 ⁽¹⁾ EKES opowiadał się już za ambitnym programem „Small Business Act” dla Europy, na miarę potencjału wzrostu i zatrudnienia, jaki stanowią dla Unii 23 miliony małych i średnich przedsiębiorstw i wszystkie dodatkowe, które mogłyby powstać.

1.2 EKES jest zdania, że pomimo deklaracji dobrej woli i pozytywnych projektów (europejska spółka prywatna, terminy płatności) projekt Komisji Europejskiej nie pozwala sprostać temu wyzwaniu, zwłaszcza w kontekście obecnych trudności gospodarczych i finansowych.

1.3 W związku z tym EKES proponuje ambitny program „Small Business Act” dla Europy (SBAE), obejmujący w szczególności:

- wiążący instrument prawny służący stosowaniu zasady „Najpierw myśl na małą skalę” w celu zagwarantowania, w jak najbardziej wiążącej formie, efektywnego i konkretnego wdrożenia tej zasady zarządzania zarówno na szczeblu wspólnotowym, jak i w państwach członkowskich i regionach;
- plan działania wraz z dokładnym harmonogramem i odpowiednimi środkami służącymi wdrożeniu konkretnych przepisów SBAE na szeroką skalę;

⁽¹⁾ Opinia rozpoznawcza EKES-u w sprawie różnych środków politycznych, poza odpowiednim finansowaniem, o potencjalnym wpływie na wzrost i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. C 27 z 3.2.2009, s. 7) i opinia rozpoznawcza EKES-u w sprawie międzynarodowych zamówień publicznych (Dz.U. C 224 z 30.8.2008, s. 32).

- jasne zobowiązania dotyczące ograniczenia obciążeń biurokratycznych, a w szczególności zasadę jednorazowego wypełniania wszelkich formalności administracyjnych;
- przekształcenie służb Komisji Europejskiej w celu zapewnienia MŚP jednostki kontaktowej oraz instrumentów na rzecz „europeizacji” przedsiębiorstw;
- instrumenty europejskie mogące służyć za dźwignię kapitalizacji, tworzenia sieci, inwestycji i kształcenia przez całe życie w małych i średnich przedsiębiorstwach;
- spójne ramy polityczne dla wszystkich strategii europejskich, aby małe i średnie przedsiębiorstwa były uważane za regułę, a nie za wyjątek;
- uwzględnienie celów SBAE na szczeblu krajowym, w tym na poziomie ustawodawczym;
- powrót do praktyki stałych konsultacji z organizacjami pośredniczącymi i partnerami społecznymi.

2. Wstęp

2.1 Francuska prezydencja Unii Europejskiej zaproponowała Unii rozważenie koncepcji programu „Small Business Act” dla Europy, powołując się na przykład ustawy na rzecz MŚP obowiązującej obecnie w USA. Koncepcja Small Business Act była już zresztą przywoływana przez EKES ⁽²⁾, a także przez Parlament Europejski.

⁽²⁾ Zob. prace EKES-u dotyczące opinii CESE (sprawozdawca: Christine Faes; Dz.U. C 256 z 27.10.2007, s. 8).

2.2 Dla przypomnienia, wymieniona ustawa amerykańska ustanawia organ odpowiedzialny za wsparcie dla amerykańskich MŚP (Small Business Administration) oraz środki na rzecz tworzenia i rozwoju małych przedsiębiorstw, przeznaczone w szczególności dla mniejszości etnicznych, kobiet i ludzi młodych. Amerykański Small Business Act przewiduje też środki mające na celu umocnienie pozycji amerykańskich MŚP przy udzielaniu zamówień publicznych przez państwo i rozmaite agencje rządowe.

2.3 W chwili gdy Unia Europejska, podobnie jak cały świat, przeżywa poważny kryzys finansowy i gospodarczy, to właśnie przedsiębiorstwa, a zwłaszcza MŚP, są najbardziej wrażliwym, a jednocześnie najważniejszym ogniwem systemu, gdy chodzi o zatrudnienie i ożywienie działalności. Dlatego też poddany przeglądowi, znacznie ambitniejszy SBAE mógłby być najważniejszym instrumentem nowej długoterminowej strategii UE na rzecz inwestycji, wzrostu i zatrudnienia.

2.4 EKES wypowiedział się ostatnio na ten temat dwukrotnie:

- w opinii rozpoznawczej sporządzonej na wniosek prezydencji słoweńskiej w sprawie różnych środków politycznych o potencjalnym wpływie na wzrost i rozwój MŚP, która zawierała propozycje dotyczące skutecznego SBAE, będącego czymś więcej niż tylko deklaracją polityczną ⁽³⁾,
- w opinii rozpoznawczej sporządzonej na wniosek prezydencji francuskiej w sprawie międzynarodowych zamówień publicznych, która odwoływała się bezpośrednio do trwających negocjacji w ramach przeglądu porozumienia w sprawie zamówień rządowych (GPA) Światowej Organizacji Handlu (WTO) i która zawierała między innymi propozycję sporządzenia ambitnego planu działania w celu wprowadzenia SBAE ⁽⁴⁾.

2.5 O ile EKES wyraża zadowolenie z szeregu pozytywnych inicjatyw zawartych w omawianym programie „Small Business Act”, to ubolewa nad formą wybraną przez Komisję (zwykły komunikat), która nie niesie ze sobą żadnego zobowiązania dotyczącego harmonogramu czy środków, ani żadnej propozycji gwarantującej rzeczywiste wdrożenie zasady „Najpierw myśl na małą skalę”.

2.6 EKES ubolewa nad tym, że zasada „Najpierw myśl na małą skalę” nie jest przedmiotem odrębnego środka prawnego, którego celem byłoby zapewnienie jej systematycznego stosowania przy tworzeniu i wdrażaniu prawodawstwa. EKES jest zdania, że problem wiążącego charakteru aktu ma szczególne znaczenie, gdy chodzi o wdrożenie zasad zarządzania na rzecz małych przedsiębiorstw. Stosowanie tej zasady w sposób konkretny i jej

uwzględnienie na wszystkich etapach opracowywania przepisów i strategii wspólnotowych, krajowych i regionalnych wymagają poświęcenia im odpowiedniego dokumentu lub instrumentu.

2.7 EKES wyraża głębokie ubolewanie z powodu tego, że jego propozycja wspomnianego wyżej wiążącego planu działań nie została uwzględniona w odniesieniu do programu roboczego i priorytetów, które nie muszą być przedmiotem procedur prawodawczych, ponieważ są częścią programów już istniejących lub mogą stać się częścią tych programów w ramach ich śródkresowego przeglądu. Podobnie wiele zaproponowanych konkretnych środków jest już w trakcie opracowywania lub zostało dawno zapowiedzianych. Wiodące i użyteczne propozycje, takie jak statut europejskiej spółki prywatnej, dyrektywa w sprawie terminów płatności, obniżone stawki VAT czy wyłączenia grupowe w ramach pomocy publicznej są znamienne dla tej sytuacji.

2.8 „Small Business Act” powinien wprowadzać wyraźne rozróżnienie między małymi przedsiębiorstwami o charakterze rodzinnym lub rzemieślniczym, działającymi na rynku lokalnym, które stanowią znakomitą większość MŚP i których właściciele w dużej części nie zamierzają powiększać ich rozmiarów w celu zachowania kontroli nad przedsiębiorstwem, oraz małymi lub średnimi przedsiębiorstwami o dużym potencjale rozwoju, które można określić mianem prekursorów. Powinno się zwrócić szczególną uwagę na małe i średnie przedsiębiorstwa w regionach o niekorzystnych warunkach strukturalnych, w szczególności w regionach wyspiarskich, na obszarach górskich i o niskiej gęstości zaludnienia.

2.9 W tym kontekście zwrócono się do EKES-u o opinię w sprawie komunikatu Komisji. W dniu 7 października 2008 r. w Paryżu, przy współpracy ze Stałym Zgromadzeniem Izb Rzemieślniczych, EKES zorganizował przesłuchanie, aby lepiej przygotować swoją odpowiedź.

3. Zalecenie 1 EKES-u: wiążący instrument prawny dotyczący stosowania zasady „Najpierw myśl na małą skalę”

3.1 SBAE nie powinien być tylko kolejną deklaracją polityczną, powinien mieć formę prawną, która uczyniłaby jego stosowanie wiążącym.

3.2 Jeżeli chodzi o zasadę „Najpierw myśl na małą skalę”, EKES potwierdza swoje poprzednie stanowisko (opinia INT/390) i domaga się, aby została ona ustanowiona jako przepis wiążący w formie, która pozostaje do ustalenia (kodeks postępowania, porozumienie międzyinstytucjonalne, decyzja Rady), ale która byłaby zobowiązująca dla Parlamentu Europejskiego, Komisji i Rady. Forma porozumienia międzyinstytucjonalnego opartego na tej samej podstawie prawnej, co porozumienie w sprawie lepszego stanowienia prawa z 2003 r. wydaje się interesującym rozwiązaniem, które EKES mógłby rozważyć oprócz innych opcji. Konkretnie rzecz ujmując, ten akt prawnie wiążący powinien zagwarantować, że:

3.2.1 akty prawodawcze na wszystkich szczeblach będą opracowywane przy uwzględnieniu szczególnego położenia i potrzeb poszczególnych kategorii MŚP; wszelkie nowe przepisy europejskie dotyczące przedsiębiorstw powinny być przedmiotem wcześniejszych konsultacji z właściwymi organiza-

⁽³⁾ Opinia rozpoznawcza EKES-u w sprawie różnych środków politycznych, poza odpowiednim finansowaniem, o potencjalnym wpływie na wzrost i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. C 27 z 3.2.2008, s. 7).

⁽⁴⁾ Opinia rozpoznawcza EKES-u w sprawie międzynarodowych zamówień publicznych (Dz.U. C 224 z 30.8.2008, s. 32).

cjami pośredniczącymi, w tym partnerami społecznymi i organizacjami gospodarki społecznej, przyczym minimalny czas odpowiedzi powinien wynosić 12 tygodni (a nie 8, jak zaproponowała Komisja Europejska);

3.2.2 żadne przepisy dotyczące przedsiębiorstw nie będą zmieniane zbyt często (minimalny okres powinien wynosić 6 lat); należy też zaproponować, by terminem wejścia w życie wszelkich nowych przepisów o potencjalnych skutkach obciążających był, grupowo, 1 stycznia każdego roku, natomiast przepisy dotyczące zmniejszenia lub uproszczenia obciążeń mogłyby wchodzić w życie niezwłocznie, w dowolnej chwili;

3.2.3 przepisy na wszystkich szczeblach będą zgodne z czterema podstawowymi zasadami:

- obowiązkiem systematycznej analizy oddziaływania na MŚP, który powinien zostać ustanowiony w odniesieniu do wszelkich nowych przepisów; nie powinna istnieć możliwość przyjęcia aktu prawodawczego, który nie był przedmiotem analizy oddziaływania na poszczególne kategorie przedsiębiorstw danego sektora działalności,
- zasadą proporcjonalności, stosowaną systematycznie w odniesieniu do poszczególnych kategorii przedsiębiorstw,
- zasadą jednorazowego wypełniania wszelkich formalności administracyjnych wymaganych od przedsiębiorstw,
- zasadą ochrony lub ostrożności, mającą na celu uniknięcie tworzenia wszelkich dodatkowych przepisów wiążących;

3.2.4 zostanie ustanowiony wymierny obowiązek zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw na rynku wewnętrznym na podstawie celu zmniejszenia obciążeń biurokratycznych europejskiego prawodawstwa o 25 % do 2012 r.

4. Zalecenie 2 EKES-u: dokładny plan działania, obejmujący w razie potrzeby terminy, środki i finansowanie

4.1 EKES zaleca sporządzenie dokładnego planu działania, określającego, w zależności od potrzeb, działania priorytetowe, konkretne środki, terminy wdrożenia, sposoby realizacji, finansowanie. Należy upewnić się, że wszystkie zaproponowane środki zostaną wdrożone do 2013 r., łącznie ze środkami monitorowania i oceny.

4.2 Jeżeli chodzi o część operacyjną w formie wykazu 92 działań, EKES wyraża poparcie dla tych działań i ich szybkiego wdrożenia zarówno na szczeblu wspólnotowym, jak i w państwach członkowskich, przypominając jednocześnie, że uważa te środki za wdrożenie lub przedłużenie działań już podjętych lub zaplanowanych, podobnie jak cztery środki prawodawcze. Środki te nie uwzględniają w wystarczającym stopniu oczekiwań i potrzeb poszczególnych kategorii MŚP i EKES domaga się bardziej ambitnego planu, na miarę rzeczywistego znaczenia małych przedsiębiorstw i światowej sytuacji gospodarczej. Proponuje zatem Komisji, Radzie i Parlamentowi opracowanie europejskiego projektu z prawdziwego zdarzenia na rzecz MŚP i mikroprzedsiębiorstw, obejmującego nie tylko wsparcie dla przedsiębiorstw o

dużej stopie wzrostu, ale też dla przedsiębiorstw gospodarki lokalnej, gospodarki społecznej i przedsiębiorstw zajmujących się rzemiosłem tradycyjnym, opartego na skuteczniejszym zarządzaniu umożliwiającym lepszy dialog między władzami publicznymi, partnerami gospodarczymi i społecznymi, i organizacjami reprezentującymi poszczególne kategorie MŚP oraz na faktycznym uwzględnieniu różnic położenia tych kategorii MŚP.

4.3 Spośród działań proponowanych na szczeblu wspólnotowym EKES popiera szczególnie:

— **projekt rozporządzenia w sprawie utworzenia europejskiej spółki prywatnej** ⁽⁵⁾ – jest to inicjatywa, którą EKES zaproponował w opinii z inicjatywy własnej w 2001 r. w celu utworzenia „europredsiębiorstw”, które mogłyby korzystać z możliwości wzrostu, jakie daje jednolity rynek i ograniczyć formalności i koszty związane z tworzeniem filii w poszczególnych państwach członkowskich. EKES pragnie, aby projekt ten został szybko przyjęty w formie, która nie powoduje żadnych zakłóceń konkurencji ani osłabienia praw socjalnych.

— **projekt zmienionej dyrektywy w sprawie terminów płatności** ⁽⁶⁾, który powinien doprowadzić do zwiększenia wymogów i sankcji wobec władz publicznych w przypadku płatności po upływie 30 dni.

4.4 EKES zaleca, aby dodatkowo wprowadzić takie ambitne i konkretne działania jak:

— **działania pilotażowe na rzecz wydajności energetycznej** skierowane do MŚP sektora budownictwa z powodu ich znaczenia w tym sektorze (80 % przedsiębiorstw) i ich potencjalnego znaczącego wkładu w ograniczenie emisji CO₂ (40 % emisji pochodzi z zabudowy);

— **środki dostosowane do poszczególnych branż i rodzajów działalności umożliwiające wprowadzanie stopniowo, etapami, procesów ekzarządzania** dla małych przedsiębiorstw w celu zagwarantowania, że cele związane z ochroną środowiska naturalnego i energią nie wykluczą małych przedsiębiorstw z rynku;

— **konkretne działania UE na rzecz „europeizacji” przedsiębiorstw** w formie programów zbliżenia i współpracy (por. dawne programy EUROPARTENARIAT i INTERPRISE niesłusznie zlikwidowane po 2000 r. przez Komisję Europejską);

⁽⁵⁾ COM(2008) 394 wersja ostateczna (opinia EKES-u jest w trakcie opracowywania).

⁽⁶⁾ Dyrektywa 2000/35/WE (Dz.U. L 200 z 8.8.2000, s. 35). Opinia EKES-u: Dz.U. C 407 z 28.12.1998, s. 50.

- **skuteczniejsze włączenie przedsiębiorstw do działań UE w zakresie szkolenia i kształcenia**, w szczególności za sprawą nowego programu na rzecz zbliżenia przedsiębiorstw i instytucji kształcenia. EKES ponawia też swój wniosek o wzmocnienie programów sprzyjających mobilności uczniów uczących się zawodu i młodzieży odbywającej wstępne szkolenie zawodowe;
- **ułatwienie i promowanie przenoszenia własności przedsiębiorstw**; EKES po raz kolejny wskazuje na problem, jaki stanowi przekazywanie i przejmowanie przedsiębiorstw, zwłaszcza małych przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych w miastach i na wsi, których przewidywalne zniknięcie będzie miało poważne konsekwencje. Zaleca w szczególności działania na rzecz systemów zbliżania przedsiębiorstw, zachęt podatkowych, zachęt do kapitalizacji i nawiązywania partnerstwa publiczno-prywatnego;
- **bardziej konsekwentne działania mające na celu rozwój sieci „Entreprise Europe network” w celu uczynienia z niej prawdziwej europejskiej sieci wymiany informacji i współpracy.**

4.5 W obliczu problemu światowej recesji EKES popiera szczególnie **wzmocnienie mechanizmów finansowych** za pośrednictwem EBI i EFI w celu ułatwienia dostępu do krótkoterminowego finansowania i udzielania wsparcia przedsiębiorstwom przeżywającym trudności, gdy jest to jeszcze sensowne. W tym kontekście inicjatywy obecne i proponowane w SBAE powinny zostać znacznie rozszerzone z powodu aktualnej sytuacji gospodarczej. Należałoby przede wszystkim zarzucić projekty pilotażowe o niewielkim znaczeniu na rzecz rzeczywistego otwarcia i wzmocnienia sieci finansowania bliskiego przedsiębiorstwom (kapitał typu „venture”, „business angels”, fundusze poręczeń wzajemnych) oraz pomocy w tworzeniu funduszy, których celem jest wspieranie projektów europejskich i transgranicznych.

4.6 Ponadto EKES wzywa do tego, o czym mowa w jego poprzedniej opinii 390/2008, aby w ramach SBAE wprowadzono nowe inicjatywy, które stanowiłyby odpowiedź na wnioski organizacji składane na licznych konferencjach wspólnotowych, a także na wnioski składane przez EKES i Parlament Europejski:

- **włączenie aspektu MŚP do wszystkich polityk wspólnotowych**: EKES podkreślał, że niezależnie od dyskursu politycznego, przy opracowywaniu prawodawstwa wciąż jeszcze zbyt często dominuje model dużego przedsiębiorstwa;
- **kontynuowanie strategii uproszczenia procedur administracyjnych**, przede wszystkim jednak przy zapewnieniu doskonałej koordynacji z odpowiednimi sektorowymi organizacjami pośredniczącymi; Komisja powinna czuć nad zwiększeniem współpracy z tymi organizacjami i z EKES-em, aby uniknąć sytuacji, w której uproszczenie miałooby skutki

sprzeczne z oczekiwanymi. EKES po raz kolejny wyraża wątpliwości co do zasadności i skuteczności systematycznego wyłączenia małych przedsiębiorstw ze stosowania niektórych środków legislacyjnych; opowiada się raczej za proporcjonalnością we wdrażaniu przepisów;

- **wspieranie działań wspomagających i doradczych organizacji pośredniczących**; EKES przywiązuje dużą wagę do zagadnień zarządzania, zwłaszcza do kwestii konsultacji i monitorowania. Ubolewa nad tym, że Komisja Europejska nie przywiązuje większej wagi do roli organizacji pośredniczących, elementu kluczowego w przypadku dialogu z milionami przedsiębiorstw, ich kadrą kierowniczą i pracownikami. EKES po raz kolejny stwierdza, że organizacje te są głównym ogniwem sukcesu strategii wspólnotowych i są niezastąpione w przekazywaniu informacji i wspieraniu przedsiębiorstw, zwłaszcza tych najmniejszych;
- **wprowadzenie rozszerzonej i spójnej strategii na rzecz innowacji** w celu wspierania nie tylko przedsiębiorstw już uznanych za innowacyjne, ale też innowacji bieżących, dotyczących wprowadzania na rynek, prostej i średniozaawansowanej technologii, a także niezwiązanych z technologią, w szczególności w małych przedsiębiorstwach;
- **rozszerzenie dostępu do programów wspólnotowych** poprzez uproszczenie formalności prawnych, finansowych i administracyjnych zniechęcających MŚP i poprzez ułatwienie grupowania projektów proponowanego przez organizacje pośredniczące. EKES ponownie zwraca się do Komisji o zainicjowanie rozmów z europejskimi organizacjami reprezentującymi przedsiębiorstwa w celu uproszczenia zasad dostępu do programów i określenia nowych warunków opracowywania i udziału w programach na poszczególnych szczeblach terytorialnych. Jeżeli chodzi o możliwość ubiegania się MŚP o finansowanie wspólnotowe, konieczne jest maksymalne uproszczenie procedur dostępu. W tym kontekście pierwszym krokiem mogłaby być koordynacja poszczególnych programów wspólnotowych (fundusze strukturalne, CIP, siódmy program ramowy w dziedzinie badań i rozwoju technologicznego i in.) szczególnie z uwagi na to, że procedury w przypadku każdego z nich są różne. Także uproszczenie języka dokumentów informacyjnych umożliwiłoby większości MŚP łatwiejsze korzystanie z rozmaitych narzędzi rozwoju proponowanych w programach. Konieczna wydaje się wreszcie koordynacja uproszczenia procedur między instytucjami europejskimi i krajowymi: obciążenia administracyjne są w dalszym ciągu zbyt duże dla przedsiębiorstw, które zazwyczaj nie trudnią się ekspertyzą w dziedzinie administracji.

4.7 Jeżeli chodzi o zamówienia publiczne, każde państwo członkowskie powinno ustanowić organ udzielający wsparcia dostosowanego do indywidualnych potrzeb MŚP, które pragnęłyby stanąć do przetargu zarówno na poziomie krajowym,

jak i wspólnotowym. Dzięki temu wsparciu MŚP mogłyby uzyskać informacje dotyczące tego, jakie kroki należy podjąć w celu sporządzenia oferty i przyswojenia słownictwa właściwego dla języka zamówień publicznych (brak dostępu do zamówień publicznych dla MŚP wynika też z niezrozumienia stosowanej terminologii).

5. Zalecenie 3 EKES-u: propozycje szczegółowe na szczeblu wspólnotowym

5.1 Aby zapewnić skuteczność SBAE, EKES zaleca prowadzenie na szczeblu wspólnotowym widocznej i ambitnej polityki, której obecnie brakuje. Zaleca mianowicie:

- **ponowne powierzenie jednemu z komisarzy europejskich pełnej i całkowitej odpowiedzialności** za wdrożenie programu „Small Business Act” dla Europy;
- **przekształcenie służb**, tak aby, podobnie jak w czasach grupy zadaniowej ds. MŚP, małe i średnie przedsiębiorstwa miały zapewniony kontakt z widoczną i dostępną polityczną jednostką kontaktową ukierunkowaną wyłącznie na MŚP i obronę ich interesów w instytucjach europejskich, w szczególności w ramach procesu podejmowania decyzji;
- **powołanie komitetu zarządzającego — Europejskiego Komitetu ds. SBA**, w którym oprócz przedstawicieli państw członkowskich zasiadaliby przedstawiciele europejskich organizacji reprezentujących MŚP, w tym partnerzy społeczni. EKES życzyłby sobie, aby komitet ten dysponował szerokimi uprawnieniami w zakresie kontroli stosowania SBA, monitorowania planu działania i koordynacji z planami wdrażanymi przez państwa członkowskie. Przy okazji wprowadzenia SBA EKES wnosi też o:
 - **mianowanie w każdej dyrekcji generalnej Komisji specjalisty ds. MŚP**, czuwającego nad tym, aby środki legislacyjne i programy zarządzane przez właściwą DG należycie uwzględniały priorytety i oczekiwania MŚP i mikroprzedsiębiorstw;
 - warunki sprzyjające przedsiębiorczości, jakie powinny zostać wprowadzone w ramach konkretnego wdrażania zasady „**Najpierw myśl na małą skalę**”, powinny zostać stworzone zarówno **na poziomie spółki jak i na poziomie instytucji**. Założenie, że „ogłoszone przepisy powinny szanować poglądy większości tych, którzy będą z nich korzystać”, w danym przypadku MŚP, wymaga bowiem pewnej znajomości świata MŚP. Dlatego też Komisja Europejska powinna zachęcać państwa członkowskie do naśladowania jej przykładu w tej dziedzinie, poprzez realizację programu „Enterprise Experience Program”, który umożliwi licznym urzędnikom europejskim poznanie się ze światem MŚP. Tego rodzaju inicjatywa powinna stanowić inspirację dla państw członkowskich, w każdym razie dla tych, które nie wdrażają podobnego programu.

6. Zalecenie 4 EKES-u: konkretne działania na szczeblu krajowym

6.1 Jeżeli chodzi o krajowy obszar kompetencji, EKES zaleca, aby każde państwo członkowskie:

- **przyjęło ustawę na szczeblu krajowym** w celu uczynienia wiążącą zasady „Najpierw myśl na małą skalę”;
- **opracowało krajowy plan wdrażania programu „Small Business Act”** w ścisłej współpracy z zainteresowanymi podmiotami gospodarczymi i społecznymi; co roku, niezależnie od sprawozdania dotyczącego krajowych programów reform, przedstawiane byłoby sprawozdanie mające na celu poinformowanie o postępach w realizacji planów krajowych; organizowana co roku konferencja umożliwiłaby przedstawienie najlepszych rozwiązań i „success stories”; ścisły udział właściwych organizacji europejskich i EKES-u pozwoliłby na nadanie odpowiedniej rangi tym doświadczeniom;
- **wspierało wspólne działania** w celu rozwinięcia praktyk w zakresie np. przekazywania przedsiębiorstw (kwestie prawne i podatkowe), prawa upadłościowego mającego na celu zapewnienie drugiej szansy przedsiębiorstwom i przedsiębiorcom, rozwoju punktów kompleksowej obsługi i stosowania zasady jednorazowego wypełniania formalności;
- **powołało przedstawiciela ds. MŚP**, który byłby odpowiedzialny z jednej strony za zarządzanie wdrażaniem SBAE w danym państwie członkowskim, a z drugiej strony za czuwanie nad tym, aby przepisy krajowe wdrażające prawodawstwo wspólnotowe przestrzegały podstawowych zasad koncepcji „Najpierw myśl na małą skalę”.

6.2 Jeżeli chodzi o krajowy obszar kompetencji, EKES zaleca, aby państwa członkowskie w większym stopniu uzgadniały ze sobą działania i przewidywały działania wspólne, w zależności od sytuacji również w ramach ścisłej współpracy, tak aby wspólnie rozwijać działania w zakresie np. przekazywania przedsiębiorstw (kwestie prawne i podatkowe) czy prawa upadłościowego mającego na celu zapewnienie zawsze drugiej szansy przedsiębiorstwom i przedsiębiorcom.

6.3 Na szczeblu krajowym i transgranicznym EKES kładzie nacisk na rozwój i interoperacyjność punktów kompleksowej obsługi w całej UE. Państwa członkowskie mogłyby otrzymać zachętę do rozwoju interoperacyjności i usunięcia praktycznych i wirtualnych barier w krajowych punktach obsługi. W tej ostatniej kwestii zostały podjęte inicjatywy w ramach dyrektywy w sprawie usług oraz rozporządzenia mającego na celu poprawę działania zasady wzajemnego uznawania. Wprowadzeniu punktów kompleksowej obsługi powinna ogólnie towarzyszyć informacja skierowana do MŚP, towarzysząca im od momentu powstania przez cały okres trwania, dotycząca istnienia tego rodzaju usługi.

7. Zalecenie 5 EKES-u: spójność, udział i ocena

7.1 W obliczu wielkich wyzwań międzynarodowych, obecnej sytuacji gospodarczej i planowanego przeglądu procesu lizbońskiego Komitet jest zdania, że program „Small Business Act” powinien:

- **obejmować spójne inicjatywy w zakresie gwarancji ochrony praw własności intelektualnej**, takie jak patent wspólnotowy, wspólna jurysdykcja w sprawach patentowych na terytorium UE, ale też powołanie do życia europejskiego centrum monitorowania zajmującego się zjawiskiem podrabiania i piractwa (EKES wzywał po raz pierwszy do jego ustanowienia w 2001 r.);
- **sprzysiąc zintegrowanemu podejściu w ramach strategii na rzecz MŚP**, która obejmowałaby ogół polityk sektorowych prowadzonych na szczeblu wspólnotowym, krajowym i regionalnym;
- **umożliwić rozwój zarządzania, partnerstwa i współpracy** między władzami publicznymi, samorządami lokalnymi, partnerami gospodarczymi i społecznymi oraz organizacjami reprezentującymi poszczególne kategorie MŚP na wszystkich szczeblach w Europie;
- **wspierać rozwój i konkurencyjność wszystkich przedsiębiorstw**, w tym przedsiębiorstw działających na rynkach lokalnych; pozytywne działania realizowane w ramach programu „Small Business Act” powinny uwzględniać wyraźne rozróżnienie między przedsiębiorstwami działającymi na rynkach lokalnych, które stanowią znakomitą większość MŚP, a przedsiębiorstwami o dużym potencjale rozwoju technologicznego lub zagranicznego. Pierwsze z nich powinny znaleźć warunki sprzyjające ich działalności, drugie — środki służące przyspieszeniu ich wzrostu, „europeizacji”, czy

wręcz rozwoju międzynarodowego; jednocześnie nie powinno się zapominać o tym, że wiele przedsiębiorstw lokalnych może mieć możliwość rozwoju na szerszym rynku i działania w ramach współpracy i klastrów, aby osiągnąć masę krytyczną gwarantującą udaną „europeizację” lub udany rozwój międzynarodowy.

7.2 EKES jest zdania, że powodzenie SBAE będzie zależało nie tylko od woli politycznej działania na rzecz MŚP, a zwłaszcza najmniejszych przedsiębiorstw, wyrażanej przez władze publiczne na szczeblu wspólnotowym, krajowym i lokalnym, ale też w bardzo dużej mierze od działania pośredniczących organizacji przedstawicielskich. EKES zwraca się do właściwych władz o wdrożenie wszelkich środków i wsparcia na rzecz działania tych organizacji oraz o włączenie ich do debaty dotyczącej procesu wspólnotowego po wdrożeniu strategii lizbońskiej.

7.3 EKES ponawia i podkreśla swój wniosek o sporządzenie rocznej oceny wdrażania SBAE, dotyczącej zarówno programu działań jak i stosowania zasady „Najpierw myśl na małą skalę”, jak również oceny ogółu strategii w zakresie MŚP prowadzonych na szczeblu wspólnotowym i krajowym, oraz o przedstawianie co roku sprawozdania z poczynionych postępów, w tym postępów dotyczących uzgodnień z organizacjami pośredniczącymi. Sprawozdanie to powinno być przedmiotem odrębnej inicjatywy w ramach wdrażania strategii lizbońskiej, stanowić podstawę do formułowania zaleceń Komisji dla państw członkowskich i regionów, umożliwiać dostosowanie lub przegląd SBAE i być przedkładane Parlamentowi Europejskiemu, Komitetowi Regionów i EKES-owi.

Bruksela, 14 stycznia 2009 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI
